

Toelichting Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Arnhem 2019

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: Wmo 2015). De Wmo 2015 maakt onderdeel uit van de bestuurlijke en – met toepassing van een budgetkorting – financiële decentralisatie naar gemeenten van een aantal taken uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (hierna: AWBZ). Deze taken zijn toegevoegd aan het takenpakket dat al bij gemeenten lag onder de ‘oude’ Wet maatschappelijke ondersteuning. Hierbij is deels voortgeborduurd op de weg die met die wet al was ingezet. Er wordt bekeken wat redelijkerwijs verwacht mag worden van de inwoner en zijn sociale netwerk, vervolgens zal waar nodig de gemeente in aanvulling hierop hem in staat stellen gebruik te maken van een algemene voorziening of – als dat niet volstaat – een maatwerkvoorziening waarmee een bijdrage wordt geleverd aan zijn mogelijkheden om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer en zelfstandig te functioneren in de maatschappij.

Er dient telkens een zorgvuldige procedure doorlopen te worden om de hulpvraag van de inwoner, zijn behoeften en de gewenste resultaten helder te krijgen, om te achterhalen wat de inwoner op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, algemeen gebruikelijke voorzieningen, mantelzorg of met hulp van zijn sociale netwerk dan wel door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten kan doen om zijn zelfredzaamheid en participatie te handhaven of verbeteren, om te bepalen of zo nodig met gebruikmaking van een algemene voorziening kan worden volstaan, of dat een maatwerkvoorziening nodig is, en of sprake is van een andere voorziening die niet onder de reikwijdte van de Wmo 2015 valt. Een dergelijke procedure zal telkens tot een juist eindoordeel moeten leiden: ondersteuning waar ondersteuning nodig is. Het leveren van maatwerk ("doen wat nodig is") is daarbij altijd het uitgangspunt.

Indien de inwoner van mening is dat het college hem ten onrechte geen maatwerkvoorziening verstrekt of dat de maatwerkvoorziening onvoldoende bijdraagt aan de zelfredzaamheid of participatie, of dat hem opvang of beschermd wonen ten onrechte wordt onthouden, kan betrokkene daartegen vanzelfsprekend bezwaar maken en daarna eventueel in beroep gaan tegen de beslissing op zijn bezwaar. De rechter zal toetsen of de gemeente zich heeft gehouden aan de voorgeschreven procedures, het onderzoek naar de omstandigheden van betrokkene op adequate wijze heeft verricht en of de ondersteuning een passende bijdrage levert aan het realiseren van een situatie waarin de inwoner in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.

De Wmo 2015 schrijft in artikel 2.1.3, eerste lid, voor dat de gemeente per verordening de regels dient vast te stellen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het verplichte gemeentelijk beleidsplan met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning. Deze verordening kan dan ook niet los worden gezien van het beleidsplan “Jeugd en Wmo” 2015-2016, dat de raad op grond van artikel 2.1.2 van de Wmo 2015 heeft vastgesteld, het uitvoeringsplan “de veerkrachtige samenleving Arnhem 2015-2016” vastgesteld door B&W op 10 juni 2014 en de kadernota “Veerkrachtig Arnhem” vastgesteld door de gemeenteraad op 16 september 2013.

Wijzigingen t.o.v. voorgaande versie

Deze verordening vervangt de eerdere Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning 2015 die door de raad voor het laatst gewijzigd is vastgesteld op 29 juni 2015.

1. De CRvB heeft op 17 mei 2017 geoordeeld dat in de Wmo-verordening van Emmen ten onrechte de bepaling is opgenomen dat het college nadere regels kan stellen over de hoogte van het pgb en het vaststellen van het pgb. De essentialia van het voorzieningenpakket dienen in de verordening te worden vastgelegd, en daartoe behoort ook het differentieren m.b.t. de hoogte van de pgb-tarieven. Omdat Arnhem een zelfde bepaling in de huidige verordening heeft als Emmen, vloeit uit deze

uitspraak noodzakelijkerwijs voort dat ook Arnhem gehoor geeft aan deze uitspraak en de verordening op dit punt aanpast. Zie artikel 2.4 voor de wijze waarop dit is gebeurd.

2. Uit de wijziging van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 per 1 juni 2017 (inhoudende de toevoeging van artikel 5.4) vloeit de verplichting voort dat de gemeenteraad in de verordening vastlegt:

- dat het college een vaste of een reële prijs vaststelt voor Wmo-diensten en dat deze prijs tevens de ondergrens is voor een inschrijving in de aanbestedingsprocedure;
- de kostprijs-elementen waar een vaste of reële prijs op is gebaseerd.

Dit is geëffectueerd in artikel 5.2.

3. De uitvoeringspraktijk heeft zich sinds 2015 zodanig ontwikkeld dat deze op sommige punten niet meer strookte met de verordening. Zo is een nieuwe voorziening activerend werk opgezet, waarvoor geen eigen bijdrage geldt; dit hoort in de verordening te staan. Hetzelfde geldt voor het eerdere besluit van het college dat er voor de huishoudelijke hulp toelage juist wel een eigen bijdrage geheven wordt. Er zijn producten die in de nieuwe aanbesteding een andere naam hebben gekregen (bijv. ambulante ondersteuning, ondersteuning op locatie) waardoor deze niet meer herkenbaar waren in de verordening.

4. Er is een goed werkbaar oplossing gevonden voor het dilemma van de pgb's/"oude" tegemoetkomingen voor vervoerskosten en verhuiskosten, door deze in eerste instantie te verstrekken als tegemoetkomingen (zie artikel 4.1) die in voorkomende gevallen wanneer dit ontoereikend is, aangevuld kunnen worden middels pgb.

5. Naast de punten die wijziging van de verordening noodzakelijk maakten is de verordening compacter en gebruiksvriendelijker gemaakt en zijn waar mogelijk deze verordening en de Verordening Jeugdhulp onderling op elkaar afgestemd.

Artikelsgewijs

Hoofdstuk 1 Begripsbepalingen en algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

Het aantal definities van artikel 1.1 is beperkt aangezien de wet (in artikel 1.1.1) al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening.

Artikel 1.2 Klachtregeling en medezeggenschap bij aanbieders van maatwerkvoorzieningen

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, lid 2, onder f, van de wet, waarin staat dat in ieder geval moet worden bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling is vereist voor medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn.

In dit artikel gaat het dus om medezeggenschap van cliënten tegenover de aanbieder. Voorheen moest de aanbieder voldoen aan de in de Wet klachtrecht cliënten en de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) gestelde regels. Onder de Wmcz werd inspraak tegenover de aanbieder reeds verwezenlijkt via de cliëntenraad. Onder de Wmo 2015 is het stellen van regels geheel aan gemeenten overgelaten.

Artikel 1.3 Privacy

Vanwege de kwetsbare positie waarin een inwoner zich kan bevinden en vanwege de gevoelige aard van de informatie waarmee wordt gewerkt, zijn in dit artikel regels opgenomen om de privacy van de inwoner zoveel als mogelijk te garanderen. Deze regels bestaan in aanvulling op het in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) neergelegde kader. In dit artikel wordt evenals in de Wbp gesproken van het verwerken van persoonsgegevens en daarmee geldt het artikel voor elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot persoonsgegevens. Daaronder valt onder meer het verzamelen, vastleggen, bewaren, wijzigen, opvragen, raadplegen, vernietigen, het delen met derden, en het verstrekken door middel van doorzending.

Hoofdstuk 2 Algemene uitvoeringsaspecten

Artikel 2.1 Toegang

Lid 2

In navolging van jurisprudentie (o.a. ECLI:NL:CRVB:2018:819) is aangegeven welke stappen in het onderzoek n.a.v. een melding doorlopen moeten worden. Dit is een nadere uitwerking van artikel 2.3.2, vierde lid van de wet.

Artikel 2.2 Begrenzing van het recht op een maatwerkvoorziening

Uit artikel 2.1 van deze verordening en artikel 2.3.2, vierde lid van de wet volgt dat een inwoner alleen in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening ter compensatie van de beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie (of ter voorziening in zijn behoefte aan beschermd wonen op opvang), voor zover hij deze beperkingen niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene of andere voorzieningen kan verminderen of wegnemen. In dit artikel wordt het recht op een maatwerkvoorziening meer concreet afgebakend.

Lid 1 onderdeel a

Een voorziening is algemeen gebruikelijk als een met de inwoner vergelijkbare persoon, ook los van de beperking, erover zou kunnen beschikken. Wat in een concreet geval algemeen gebruikelijk is, hangt dus niet alleen af van de aard van de gevraagde voorziening maar ook van de desbetreffende persoon: het vergt altijd een individuele beoordeling.

Lid 1 onderdeel b

Hiermee wordt bedoeld op de situatie dat de inwoner een voorziening aanvraagt nadat deze reeds door de inwoner gerealiseerd of aangekocht is. Omdat het college dan geen mogelijkheden meer heeft de voorziening volgens het vastgestelde beleid te verstrekken, noch anderszins invloed heeft op de te verstrekken voorziening, kan in deze situatie de voorziening worden geweigerd. Door deze regeling wordt voorkomen dat een voorziening waar vroegtijdig mee is begonnen uiteindelijk niet overeenstemt met hetgeen het college als goedkoopst adequate voorziening beschouwt. Het college kan desgewenst een uitzondering maken indien het achteraf nog wel mogelijk is alle relevante feiten te beoordelen.

Lid 2

Van de inwoner wordt verwacht dat hij zelf of samen met het eigen netwerk oplossingen zoekt voor ervaren of toekomstig te verwachten belemmeringen. Beide hier genoemde afwijzingsgronden zien op deze eigen verantwoordelijkheid van de inwoner. Voorzienbaarheid en onjuist gebruik van een eerder verstrekte voorziening of pgb kunnen ertoe leiden dat het college geen voorziening (meer) verstrekt. Het betreft een kan-bepaling, wat betekent dat deze afwijzingsgronden pas gebruikt mogen worden na een gedegen individuele afweging.

Lid 3

Het college kiest uit de beschikbare alternatieven de voorziening die het minst kost, maar waarmee een passende bijdrage wordt geleverd. Bij de toepassing van dit artikel dient in eerste instantie bepaald te worden of de te verstrekken voorziening adequaat is. Met het begrip adequaat wordt bedoeld 'volgens objectieve maatstaven toereikend'. Dit kan er bijvoorbeeld toe leiden dat als maatwerkvoorziening niet een woningaanpassing wordt verstrekt maar een verhuiskostenvergoeding omdat een woningaanpassing dermate kostbaar zou worden dat het college het primaat van de verhuizing hanteert.

Artikel 2.3 Bruikleen

Wanneer een voorziening in bruikleen wordt verstrekt dient een inwoner daartoe een overeenkomst te tekenen. In de overeenkomst staan de voorwaarden van de bruikleen vermeld. Het niet nakomen van deze voorwaarden kan leiden tot terugname van de voorziening en tot intrekking van het toekenningsbesluit.

Artikel 2.4 Persoonsgebonden budget

Lid 1

Hiermee wordt onder meer verwezen naar de wettelijke voorwaarden waaraan voldaan moet zijn wil een inwoner in aanmerking kunnen komen voor een pgb:

- het college moet van oordeel zijn dat de inwoner (zelf of met behulp van iemand uit zijn netwerk of zijn vertegenwoordiger) in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake en in staat is te achten de aan een pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren;
- de inwoner moet kunnen motiveren waarom hij de maatwerkvoorziening als pgb wenst geleverd te krijgen;
- het college moet van oordeel zijn dat is gewaarborgd dat de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt.

Lid 2

- a. Het plan dat de inwoner moet kunnen overleggen is de basis voor de beoordeling of hij voldoet aan de voorwaarden voor een pgb en is het uitgangspunt voor het in gezamenlijk overleg bepalen van de hoogte van het pgb.
- b. Het toegekende budget moet voldoende zijn om een passende en kwalitatief goede voorziening mee te kunnen inkopen.
- c. Het budget is echter nooit hoger dan wat het college in de betreffende situatie voor de goedkoopst adequate maatwerkvoorziening in natura zou moeten betalen.

Lid 3 en 4

In deze bepaling wordt beschreven op welke wijze de pgb-tarieven dienen te worden berekend. Er zijn 3 berekeningsmethoden gebruikt, die allemaal zijn gerelateerd aan de prijs van vergelijkbare Zorg in Natura (ZIN).

1^e: Voor product gebonden tarieven (bv. rolstoelen, hulpmiddelen, etc.) wordt dit bepaald op basis van de kostprijs van de zaak die de inwoner zou hebben ontvangen als de zaak in natura zou zijn verstrekt en rekening houdende met een reële termijn voor de technische afschrijving en de onderhouds- en verzekeringskosten. Daarbij wordt de laagste prijs van het ZIN-alternatief genomen. (lid 3 sub a)

2^e: Voor de meeste van de overige voorzieningen wordt het ZIN-tarief gehanteerd minus een afslag van 15%.

Deze afslag is als volgt tot stand gekomen:

In de tarieven die worden betaald voor Zorg in Natura (ZIN) is een opslag voor overheadkosten en een risico-opslag begrepen.

Er wordt van uit gegaan dat de overhead bij ZIN circa 30% van de kosten bedraagt. Daarin zitten onder andere administratieve functies, automatisering, inkooppersoneel, management- en terreingebonden functies. Omdat het administratieve proces omtrent een pgb minder lasten met zich mee brengt en de regie daarnaast bij de inwoner zelf ligt zal de zorgaanbieder voor een pgb-cliënt minder overheadkosten kwijt zijn. Daarom is het voor berekening van de pgb-tarieven gerechtvaardigd om op de ZIN-tarieven een afslag i.v.m. minder overhead toe te passen van 40%. 40% van 30% levert een afslag op van 12%.

Naast de opslag voor overheadkosten is in de ZIN-tarieven ook een risico-opslag meegenomen. Deze opslag bedraagt 3% en is bedoeld voor aanbieders om financiële risico's af te dekken en een marge te kunnen maken. Omdat dit voor zorg ingekocht via pgb niet van toepassing is, is het gerechtvaardigd om ook hiervoor een correctie toe te passen op de ZIN-tarieven.

Deze twee afslagen samen komen neer op een korting ten opzichte van het ZIN-tarief van 15%.
(lid 3 sub b)

Uitzondering hierop zijn een aantal producten in de percelen Verblijf en Beschermd Wonen. Daar wordt naast de afslag van 15% eerst het tarief gecorrigeerd voor hotelmatige- en huisvestingskosten welke wel in de ZIN-tarieven zitten, maar niet in de pgb-tarieven. (lid 3 sub c)

3^e: Voor ondersteuning die wordt betrokken uit het sociaal netwerk (ambulante ondersteuning en ondersteuning op locatie), wordt aangesloten op het tarief dat op 1 januari 2015 vanuit de Wet langdurige zorg gold voor niet-professionals (lid 5). Artikel 5.22, eerste lid van de Regeling langdurige zorg bepaalde op dat moment: "Het uit het persoonsgebonden budget te betalen bruto loon of de te betalen vergoeding aan een zorgaanbieder bedraagt ten hoogste € 20 per uur of per dagdeel, tenzij de verzekerde kan aantonen dat de zorg is verleend door: (...)" gevolgd door een aantal criteria om in aanmerking te komen voor het tarief voor professionals. Dit Wlz-tarief voor informele zorg, € 20,- per uur of per dagdeel, is in Arnhem per 1 januari 2015 voor toepassing bij Wmo-ondersteuning en jeugdhulp als uitgangspunt genomen, maar is door het college inmiddels reeds gewijzigd tengevolge van indexering. Ook in de toekomst zal het in Arnhem gehanteerde pgb-tarief voor ondersteuning door het sociaal netwerk meelopen met de indexeringen, zodat het mogelijk verder zal gaan afwijken van het bedrag van € 20,- dat als uitgangspunt heeft gegolden.

Voor het pgb-tarief voor Hulp bij Huishouden die wordt betrokken vanuit het sociaal netwerk geldt een uitzondering (lid 4). Dit tarief wordt berekend door een afslag van 31% te hanteren ten opzichte van het ZIN tarief. Deze afslag is hoger dan de reguliere 15%, omdat bij deze "informele" hulp geen sprake is van overhead- en andere kosten die niet rechtstreeks aan de zorgverlening kunnen worden gekoppeld.

Lid 6 en 7

Een persoon uit het sociaal netwerk kan tegelijkertijd een professional zijn. Deze bepalingen regelen onder welke voorwaarden een pgb voor hulp of ondersteuning door een professional uit het sociaal netwerk berekend kan worden volgens het tarief voor bedrijfsmatig verleende hulp.

Dat de persoon aantoonbaar gekwalificeerd is kan blijken uit voltooide opleidingen of trainingen, behaalde diploma's of certificaten of relevante beroepsmatige werkervaring op hetzelfde werkveld.

Lid 8

Ook als de hulp of ondersteuning verleend wordt door iemand van buiten het sociaal netwerk gelden er voorwaarden, deels dezelfde, om voor het tarief voor bedrijfsmatig verleende hulp of ondersteuning in aanmerking te komen.

Lid 10

Het pgb is bedoeld voor hulp en ondersteuning. Dat betekent dat het in ieder geval niet mag worden besteed aan de hier genoemde kosten.

Artikel 2.6 Eigen bijdrage voor de maatwerkvoorziening opvang

Lid 1

Uitgangspunt bij de opvang is, met uitzondering van de opvang huiselijk geweld, dat men minimaal een bedrag overhoudt ter hoogte van de zak- en kleedgeldnorm van artikel 23 lid 1 Participatiewet, opgehoogd met een bedrag voor de ziektekostenpremie en een bedrag voor voeding. Hierdoor blijft er voldoende ruimte over voor het herstellen en het versterken van het sociale netwerk. Bij de opvang huiselijk geweld wordt geen rekening gehouden met een bedrag voor voeding omdat dit bij deze opvang is inbegrepen.

Iemand die een inkomen heeft, dat hoger is dan de van toepassing zijnde norm uit de Participatiewet, houdt meer te besteden over. Bij de berekening van de eigen bijdrage voor huiselijk geweld wordt wel uitgegaan van het werkelijke inkomen.

De ophoging van € 270,- voor alleenstaande ouders heeft te maken met de zgn. "alleenstaande ouderkop". Sinds de bijstandsnorm voor alleenstaande ouders niet meer bestaat ontvangen zij een alleenstaandennorm, die via de belastingdienst wordt aangevuld via een kindgebonden budget. Het is reëel om deze "alleenstaande ouderkop" vrij te laten bij de berekening van de eigen bijdrage. Het bedrag van het kindgebonden budget kan variëren maar voor de uitvoerbaarheid is gekozen voor een bedrag van €270,-, wat een goed gemiddelde aangeeft.

Lid 3

De eigen bijdrage voor de opvang met verblijf blijft ook doorlopen bij tijdelijke afwezigheid van de inwoner. Immers, de inwoner houdt de beschikking over de plek/woonruimte binnen de opvang en ook de overige kosten voor de opvang blijven gewoon doorlopen, al maakt de inwoner er niet feitelijk gebruik van.

Lid 4

Bij de opvang is het mogelijk, dat de inwoner nog kosten heeft voor een zelfstandige woonruimte en zodoende redelijkerwijs de berekende bijdrage niet kan betalen. De eigen bijdrage wordt in zo'n geval daarom voor een periode van maximaal 6 maanden verlaagd met een forfaitair bedrag van 20% van de bijstandsnorm.

Hoofdstuk 3   Maatwerkvoorzieningen

§ 3.1 Hulp bij het huishouden

Artikel 3.1.1   Omvang van de hulp bij het huishouden

De omvang van de hulp bij het huishouden wordt bepaald aan de hand van de noodzakelijke activiteiten die nodig zijn om de belemmeringen in het voeren van een huishouden op te heffen. De benodigde omvang kan door het college worden uitgewerkt in de nadere regels. In de categorie hulp bij het huishouden valt ook combi-ondersteuning, een combinatie van huishoudelijke hulp en (lichte) begeleiding, die door dezelfde hulpverlener gedaan wordt.

§ 3.2   Woonvoorzieningen

Artikel 3.2.1   Soorten woonvoorzieningen

Een pgb voor verhuiskosten als genoemd in onderdeel a wordt slechts verstrekt indien en voor zover een tegemoetkoming in de verhuis- en inrichtingskosten niet toereikend is gelet op de individuele situatie. Zie artikel 3.2.2 lid 3 en 3.2.3.

Artikel 3.2.2   Primaat van de verhuizing

Algemeen uitgangspunt is, dat de kosten van een woningaanpassing worden vergoed, tenzij deze kosten een bepaald (in de nadere regels vastgesteld) grensbedrag overschrijden. Is dat het geval, dan zal de inwoner moeten omzien naar een andere meer adequate en goedkopere woning. Dit is het zogenoemde primaat van de verhuizing. In feite gaat het om een uitwerking van de regel dat in beginsel wordt gekozen voor de goedkoopst adequate voorziening.

De mogelijkheid tot het hanteren van het primaat van de verhuizing is in de jurisprudentie erkend, zij het dat wel enkele duidelijke voorwaarden zijn gesteld. In de eerste plaats moeten de financiële gevolgen van de verhuizing voor de woonlasten binnen aanvaardbare financiële grenzen vallen. Verder moet duidelijk zijn dat de oplossing in de vorm van een verhuizing kan worden gerealiseerd binnen een uit het advies blijkende medisch verantwoorde termijn. Ook diverse andere relevante aspecten kunnen, afhankelijk van de situatie, een rol spelen bij de afweging omtrent het toepassen van het primaat van de verhuizing in een concreet geval.

Artikel 3.2.3 Verhuis- en herinrichtingskosten

Indien de inwoner voor verhuizing kiest en deze keuze is de goedkoopst adequate oplossing, dan komt hij in aanmerking voor een forfaitaire tegemoetkoming voor de verhuis- en inrichtingskosten (zie artikel 4.1 en uitwerking in de Nadere regels). Indien dit vaste bedrag voor de situatie van de inwoner onvoldoende blijkt te zijn, dan kan hij op grond van dit artikel in aanmerking komen voor een aanvullend pgb.

Artikel 3.2.5 Begrenzing van het recht op een woonvoorziening

Lid 1, onderdeel b

Deze afwijzingsgrond is bedoeld voor situaties waarin gebruikte materialen of onderhoudsgebreken voor problemen (onder meer vocht, tocht of giftige dampen) zorgen. Het wegnemen van belemmeringen, die voortvloeien uit gebruikte materialen of slechte staat van onderhoud valt niet onder de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Lid 2, onderdeel a

Een woningaanpassing kan worden geweigerd in woongebouwen voor ouderen of gehandicapten of voorzieningen die in dergelijke gebouwen, ook in de wooneenheden, bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten kunnen worden meegenomen. Het is algemeen gebruikelijk dat de kosten van deze voorzieningen door de eigenaar van het complex betaald worden.

Lid 2, onderdeel b

Een woningaanpassing wordt alleen toegekend als het woonruimte betreft die als zelfstandige woonruimte in het kader van de Wet op de huurtoeslag aangemerkt wordt. In bijzondere situaties kan hiervan worden afgeweken. Een uitzondering zijn aanpassingen aan woonschepen en binnenschepen.

§ 3.3 Vervoer

Artikel 3.3.1 Voorwaarden

Ook het nieuwe concept "Brenge Flex" kan worden beschouwd als een vorm van regulier openbaar vervoer als bedoeld in dit artikel en is voorliggend voor zover het gebied waar de inwoner wil reizen door Brenge Flex bediend wordt.

De training genoemd onder b betreft momenteel de Reiskoffer: een pakket reisondersteunende producten waarmee deelnemers (leren om) zelfstandig (te) kunnen reizen.

Artikel 3.3.2 Collectief vraagafhankelijk vervoer

Met de kortingspas voor de regiotaxi kan de inwoner tegen regulier openbaarvervoertarief een bepaald aantal kilometers reizen.

Artikel 3.3.3 Individuele maatwerkvoorziening voor vervoer

Indien het aanbod van artikel 3.3.2 niet passend is, is een op de persoon toegesneden oplossing mogelijk. Een dergelijke oplossing zou *bijvoorbeeld* kunnen bestaan uit een pgb voor vervoerskosten, maar dan slechts indien en voor zover de forfaitaire tegemoetkoming voor vervoerskosten (zie artikel 4.1 en uitwerking in de Nadere regels) in de situatie van de inwoner ontoereikend is.

§ 3.4 Verplaatsingshulpmiddelen

Artikel 3.4.1 Rolstoelen

Primair doel van de rolstoel is het zittend verplaatsen, omdat lopend verplaatsen, ook met op grond van andere regelingen te verstrekken voorzieningen als looprekken, rollators, wandelstokken en krukken, niet of onvoldoende mogelijk is. Kosten van onderhoud en reparatie van de rolstoel vallen eveneens onder de wet.

Voorzieningen die geen verband houden met het genoemde primaire verstrekingsdoel (het verplaatsen) omdat ze nodig zijn in verband met therapeutische doeleinden, worden niet op grond van de Wmo verstrekt. Hierbij valt te denken aan aanpassingen voor het gebruik van zuurstofapparatuur en andere aanpassingen.

Lid 1

Hier is het primaat van de algemene voorziening geregeld. Dit betekent, dat een verstrekking van een rolstoelvoorziening uit een algemene voorziening (een rolstoelpool) voorrang heeft boven een individuele verstrekking. Op deze wijze wordt voorkomen, dat rolstoelen gedurende lange perioden ongebruikt in bergingen staan en wordt het hergebruik gestimuleerd. De gemeente Arnhem heeft in een aantal verzorgingstehuizen een rolstoelpool geïnstalleerd.

Het betreft situaties waarbij soms een rolstoel nodig is, terwijl het dagelijks verplaatsen in en om de woning zonder rolstoel plaatsvindt. Voor die situaties kan de behoefte aan een rolstoel ingevuld worden via een rolstoelpool waarop de betrokkene een beroep kan doen. Het moet dan wel gaan om **incidenteel** gebruik en om een **standaard**voorziening.

Lid 2

Een inwoner kan voor een individuele rolstoelvoorziening in aanmerking komen als de rolstoel voor het dagelijks zittend verplaatsen in en om de woning medisch noodzakelijk is. Dit geldt ook als de voorziening weliswaar slechts incidenteel noodzakelijk is, maar een standaardvoorziening voor de inwoner niet voldoet.

De rolstoel wordt in bruikleen of als persoonsgebonden budget verstrekt.

§ 3.5 Ambulante ondersteuning, ondersteuning op locatie en activerend werk

Artikel 3.5.1 t/m 3.5.3

Het gaat bij ambulante ondersteuning en ondersteuning op locatie om een doorontwikkeling van respectievelijk de "oude" producten individuele begeleiding en dagbesteding. Activerend werk is een doorontwikkeling van de vroegere "arbeidsmatige" dagbesteding.

Artikel 3.5.4 Vervoer naar de ondersteuning op locatie/activerend werk

De door het college aangewezen locatie is de dichtstbijzijnde passende locatie.

Onder "zelfstandig met een vervoermiddel" wordt ook verstaan: met een in het huishouden beschikbare auto.

§ 3.6 Kortdurend verblijf

Artikel 3.6.1 Kortdurend verblijf in een instelling

Bij kortdurend verblijf gaat het om logeren in een instelling gedurende in principe maximaal drie etmalen per week, als de zorg (persoonlijke verzorging, en/of verpleging en/of begeleiding) voor de inwoner noodzakelijk gepaard gaat met permanent toezicht. Dit betekent, dat kortdurend verblijf niet gepaard kan gaan met behandeling. Het accent van de zorg ligt op logeren met als doel het overnemen van het permanente toezicht op de inwoner ter aanvulling op het wonen in de thuissituatie.

§ 3.7 Beschermd wonen en opvang

Artikel 3.7.1 Maatwerkvoorzieningen voor beschermd wonen

De zwaarste vorm van beschermd wonen is de intramurale maatwerkvoorziening. Deze intramurale voorziening, die nodig kan zijn als gekwalificeerde hulpverleners altijd fysiek in de nabijheid moeten zijn, wordt in principe uitsluitend als zorg in natura (dus niet als pgb) geleverd.

Een beschermde woonomgeving kan ook gecreëerd worden met zgn. intensieve begeleiding thuis. Bij deze vorm woont de inwoner in een eigen woning (gehuurd van een woningbouwcorporatie / particulier of van de zorgaanbieder die intensieve begeleiding thuis biedt). De zorgaanbieder die

intensieve begeleiding thuis levert, garandeert dat de inwoner ook daar 24 uur per dag, 7 dagen per week gebruik kan maken van ondersteuning en speelt ook daar een actieve rol in het signaleren van de ondersteuningsnoodzaak dan wel -behoefte.

Ondersteuning aan inwoners voor wie 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaarheid en beschikbaarheid van de zorgaanbieder en een actieve signalerende rol van de zorgaanbieder niet noodzakelijk is, valt, ook als deze intensief moet zijn, niet onder beschermd wonen/intensieve begeleiding thuis, maar onder ambulante ondersteuning.

Artikel 3.7.2 Maatwerkvoorziening voor opvang

Gemeenten hebben ook de taak om personen op te vangen, die dakloos zijn geworden of slachtoffer zijn geworden van huiselijk geweld. Welke vorm van opvang als ondersteuning gegeven wordt is afhankelijk van de situatie.

Hoofdstuk 4 Andere maatregelen voor maatschappelijke ondersteuning

Artikel 4.1 Financiële tegemoetkoming meerkosten

Deze tegemoetkomingen zijn niet bedoeld als individuele maatwerkvoorziening ter ondersteuning van zelfredzaamheid en participatie maar als algemene maatregel ter tegemoetkoming in de meerkosten waarmee mensen met een beperking zich vaak geconfronteerd zien. In tegenstelling tot een maatwerkvoorziening ligt aan een tegemoetkoming geen *plicht* tot compensatie van beperkingen in zelfredzaamheid en participatie ten grondslag. In het verstrekken van een dergelijke tegemoetkoming zijn gemeenten vrij.

In de Nadere regels werkt het college uit om welke tegemoetkomingen het gaat en kan het college hiervoor vaste bedragen vaststellen. Het betreft onder andere autokosten en verhuiskosten, en voor deze kostensoorten geldt dat zij in sommige situaties wel kunnen vallen onder de compensatieplicht van de gemeente. Is dat het geval én is het vaste bedrag van de tegemoetkoming ontoereikend, dan kan aanvulling via een maatwerkvoorziening in de vorm van een aanvullend pgb nog noodzakelijk zijn. Dit kan voor verhuiskosten op grond van artikel 3.2.2 lid 3 of artikel 3.2.3 en voor autokosten op grond van artikel 3.3.3.

Over de tegemoetkoming is geen eigen bijdrage verschuldigd. Over een eventueel aanvullend pgb wel.

Hoofdstuk 5 Kwaliteit

Artikel 5.1 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieder. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen zullen ook betrekking kunnen hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. De regering benadrukt in de toelichting op artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet dat de kwaliteitseisen die zijn vervat in de artikelen 3.1 e.v. van de wet en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn.

De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeenten om in overleg met organisaties van cliënten en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning.

In het eerste lid is een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen uitgewerkt. Het in het derde lid genoemde jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek is verplicht op grond van artikel 2.5.1, eerste lid, van de wet.

In het tweede lid wordt bepaald dat met pgb ingekochte hulp en ondersteuning aan dezelfde kwaliteitseisen moet voldoen als hulp en ondersteuning die door de gemeente zelf wordt ingekocht. Deze gelijkschakeling geldt niet voor hulp en ondersteuning die wordt verleend door een persoon uit het sociaal netwerk, maar geldt slechts ten aanzien van bedrijfsmatig verleende hulp en ondersteuning. Aangezien voor deze categorie ook een hoger tarief geldt dan voor hulp en ondersteuning uit het sociaal netwerk is het stellen van deze eisen gerechtvaardigd.

Artikel 5.2 Verhouding prijs en kwaliteit

Het college kan de uitvoering van de wet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de inwoner, door derden (aanbieders) laten verrichten (artikel 2.6.4, eerste lid, van de wet). Met het oog hierop moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet). Daarbij dient in ieder geval rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de arbeidsvoorwaarden en de (op grond van artikel 2.6.6, tweede lid, gestelde) nadere regels in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015.

Met artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 is die nadere invulling gegeven aan de verplichting van artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet om bij verordening regels te stellen ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan. Het artikel bepaalt aan welke eisen ten minste moet worden voldaan om een goede prijs-kwaliteitverhouding te borgen.

Artikel 5.2 van de verordening volgt artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo.

Hoofdstuk 6 Fraudepreventie en -bestrijding

Artikel 6.1 Maatregelen ter voorkoming en bestrijding van misbruik of oneigenlijk gebruik

Lid 1

Aan het 'bestrijden' van ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's gaat als het goed is een poging dit te 'voorkomen' vooraf. Duidelijke informatie over enerzijds de rechten en plichten van de inwoner en anderzijds de gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik spelen hierbij een belangrijke rol. Daarom is in het eerste lid een 'informatieplicht' voor het college opgenomen.

Lid 2

Op grond van het tweede lid kan het college een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat de inwoner langer dan twee maanden verblijft in een instelling als bedoeld in de Wet langdurige zorg of de Zorgverzekeringswet. Deze bepaling is toegevoegd naar analogie van artikel 5.20, eerste lid, onderdeel b, van de Regeling langdurige zorg op basis waarvan het zorgkantoor de verleningsbeschikking kan wijzigen of intrekken, indien de verzekerde langer dan twee maanden verblijft in een instelling als bedoeld in de wet of de Zorgverzekeringswet. Deze termijn is overgenomen.

Artikel 6.2 Opschorting betaling uit het pgb

In bepaalde gevallen is (tijdelijke) opschorting van een betaling uit het pgb naar aanleiding van een declaratie een beter instrument dan beëindiging of weigering (op grond van artikel 2, vierde lid, van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015) of zelfs intrekken of herzien van het verleningsbesluit (op grond van artikel 2.3.10 van de wet). Middels opschorting kan ruimte geboden worden voor herstelmaatregelen of nader onderzoek. Bijvoorbeeld als het gaat om de overeenkomsten die de budgethouder is aangegaan of bij herziening van de toekenningbeschikking.

Om deze redenen is de mogelijkheid voor het college om de SVB te verzoeken over te gaan tot opschorting aan de verordening toegevoegd. Het college kan een verzoek enkel doen als een ernstig vermoeden is gerezen dat:

- 1) de inwoner onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid,
- 2) de inwoner niet voldoet aan de aan het persoonsgebonden budget verbonden voorwaarden, of
- 3) de inwoner het persoonsgebonden budget niet of voor een ander doel gebruikt.

Van de onder 2 genoemde omstandigheid is ook sprake als de inwoner niet langer voldoende in staat is op eigen kracht, dan wel met hulp uit zijn sociale netwerk of van zijn vertegenwoordiger, de aan een persoonsgebonden budget verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren, en als niet langer is

gewaarborgd dat de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt.

Uiteraard moet het college het verzoek goed motiveren en – met inachtneming van de daarvoor geldende regels – de SVB van voldoende informatie voorzien op grond waarvan de SVB over kan gaan tot deugdelijke besluitvorming ten aanzien van het al dan niet nemen van een besluit tot opschorting.

Verder kan er voor ten hoogste dertien weken worden opgeschort. Hierbij is aansluiting gezocht bij de termijn zoals deze ook wordt gehanteerd in artikel 4:56 van de Awb en onder de Wet langdurige zorg.

Lid 2

Deze bepaling is toegevoegd omdat het voor kan komen dat een inwoner tijdelijk geen gebruik van een maatwerkvoorziening of pgb kan maken door (tijdelijke) opname in een instelling. In dat geval kan het praktischer zijn de SVB te verzoeken het pgb tijdelijk op te schorten. Het college stelt de pgb-houder schriftelijk op de hoogte van dit verzoek.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikel 8.1 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager afwijken van de bepalingen van deze verordening. Afwijken kan enkel ten gunste, niet ten nadele van de aanvrager. Benadrukt wordt dat slechts in bijzondere gevallen gebruik gemaakt kan worden van de hardheidsclausule. Het college geeft bij toepassing van deze clausule duidelijk aan waarom van de verordening moet worden afgeweken.